

Vergaderjaar 2013–2014

29 628

Politie

Nr. 460

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 juni 2014

In het AO Politie van 24 januari 2013 (Kamerstuk 29 628, nr. 368) heb ik uw kamer toegezegd in gesprek te gaan met Stichting NL Confidential (voorheen Stichting M) over de mogelijkheid om anoniem melden via internet mogelijk te maken. Naar aanleiding hiervan heb ik, zoals gemeld in mijn brief van 17 juni 2013 (Kamerstuk 29 628, nr. 400), onderzoek laten doen naar de wijze waarop online anoniem melden geregeld kan worden, waarbij de kwaliteit van de meldingen zo goed mogelijk geborgd is en de anonimiteit van de melder gegarandeerd blijft.

Dit onderzoek is inmiddels afgerond en bied ik uw Kamer hierbij aan¹. Daarbij zal ik u nader berichten over een hierop gebaseerde pilot anoniem online melden. Tenslotte licht ik de uitkomsten van de pilot videomelden toe.

Onderzoek naar haalbaarheid online anoniem melden

Het onderzoek, dat is bijgevoegd bij deze brief, geeft antwoord op de vraag in hoeverre het technisch, juridisch en organisatorisch mogelijk is om, ook bij meldingen via internet, de anonimiteit van melders te garanderen. Daarnaast is onderzocht wat de mogelijke voor- en nadelen van melden via internet zijn voor de hoeveelheid en kwaliteit van de meldingen voor de opsporing. De onderzoeksvragen worden mede beantwoord tegen de achtergrond van een normatief kader waarin onder andere de rol van de meldingen in strafvordering en het maatschappelijk verkeer worden besproken.

De belangrijkste conclusies van het onderzoek

Het realiseren van een anoniem internetmeldpunt dat ook voldoende veilig is ingericht is niet eenvoudig. Met name het behoud van de anonimiteit van de melder is lastiger te garanderen dan bij een telefonisch meldpunt. Vanwege het open karakter van het internet is het moeilijk om

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

de communicatie tussen de melder en het meldpunt te anonimiseren (onobserveerbaar te maken). Anonimiseringssoftware kan hier een oplossing voor bieden, maar is veelal te complex voor de gemiddelde gebruiker. Daarnaast is belangrijk dat wordt voorkomen dat melders ongewild sporen achterlaten en dat gevoelige gegevens aan de kant van het meldpunt worden vernietigd.

Een tweede belangrijke conclusie is dat de interactiviteit van het meldpunt (dat wil zeggen de mogelijkheid om direct een dialoog met de melder aan te gaan) van groot belang is om de kwaliteit (en anonimiteit) van de melding te garanderen. Via deze interactiviteit kan aanvullende informatie worden gevraagd aan de melder en kunnen controlevragen worden gesteld om valse meldingen te voorkomen. Ook kan de anonimiteit van de melder via interactie beter worden geborgd omdat kan worden nagegaan of de informatie die de melder geeft niet herleidbaar is naar de melder zelf.

Gezien de combinatie van technische, juridische en organisatorische mogelijkheden voor een anoniem online meldpunt, concluderen de onderzoekers dat met name de technische inrichting van een meldpunt geen gemakkelijke opgave is.

De onderzoekers verwachten met de juiste maatregelen op zich geen daling van de kwaliteit van de meldingen bij een internetmeldpunt. Over de te verwachten hoeveelheid meldingen die via een internetmeldpunt binnen kunnen komen valt weinig te zeggen.

Gezien de onduidelijkheden die na het onderzoek nog bestaan zou een invoering van een internetmeldpunt volgens de onderzoekers daarom gefaseerd in tijd en omvang plaats moeten vinden, te beginnen met een pilot om een werkend concept te beproeven.

Beleidsreactie; Pilot anoniem online melden

Ik onderschrijf de conclusies ten aanzien van de technische, juridische en organisatorische haalbaarheid van een anoniem online meldpunt. Aangezien het effect van het meldpunt op de hoeveelheid en kwaliteit van de meldingen nog niet duidelijk is en er ook nog een aantal technische en organisatorische aspecten nader dienen te worden uitgewerkt onderschrijf ik tevens de aanbeveling van de onderzoekers om de invoering van een internetmeldpunt gefaseerd plaats te laten vinden.

Het onderzoek levert bruikbare handvatten op voor de opzet en uitvoering van een anoniem online meldpunt. Stichting NL is dan ook met mijn steun gestart met de voorbereiding van een pilot. Tijdens deze voorbereiding worden de technische en organisatorische aspecten van het meldpunt nader uitgewerkt. Per 1 september zal dan worden gestart met de pilot. Hierbij wordt een fasering ingevoerd met betrekking tot het type delicten waarvoor een online meldmogelijkheid beschikbaar wordt gesteld (zoals drugsdelicten). Ook wordt geëxperimenteerd met verschillende vormen van online anoniem melden (zoals via een chatsessie of een online invulformulier). Op deze wijze kan op een verantwoorde en veilige wijze worden getest welke vorm van anoniem online melden bij welke delicten het meest succesvol is, waarbij kwaliteit van de melding en anonimiteit van de melder voorop staan.

Pilot videomelden

In mijn brief van 17 juni 2013 (Kamerstuk 29 628, nr. 400) heb ik aangekondigd dat NL Confidential een pilot zou starten waarbij melders – naast de telefonische melding – ook anoniem videobeelden kunnen inzenden. Deze pilot is in september 2013 gestart maar heeft nauwelijks geleid tot

inzendingen die bruikbaar waren voor opsporingsinstanties. De pilot toonde aan dat het technisch mogelijk is om anoniem videobeelden in te zenden, maar bleek in de gekozen opzet niet in een behoefte te voorzien. Omdat videobeelden in potentie een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan de opsporing van strafbare feiten heb ik NL Confidential gevraagd om de lessen uit de pilot te betrekken bij de ontwikkeling en opzet van de pilot anoniem online melden.

De pilot anoniem online melden zal tot 1 juli 2015 duren, waarna deze wordt geëvalueerd. Op basis hiervan zal worden besloten of en op welke wijze anoniem online melden wordt voortgezet. Ik zal uw kamer te zijner tijd informeren over het resultaat van de pilot en, indien gewenst, de structurele voortzetting van een anoniem online meldpunt.

De Minister van Veiligheid en Justitie,
I.W. Opstelten